

**МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ**

Кафедра беларускай літаратуры і культуры

Анатацыя да дыпломнай работы

ЛАХОЎСКАЙ Ганны Вітальеўны

**ДУХІ ПРЫРОДЫ І ХАТНІЯ ДУХІ Ў БЕЛАРУСКІМ І ЧЭШСКІМ
ФАЛЬКЛОРЫ**

Навуковы кіраўнік: старшы выкладчык Т.В. Бельская

Мінск, 2016

РЭФЕРАТ

Лахоўская Ганна Вітальеўна

Духі прыроды і хатнія духі ў беларускім і чэшскім фальклоры

Дыпломная работа складаецца з уводзінаў, дзвюх глаў, заключэння, спісf выкарыстанай літаратуры, дадатку.

Аб’ём: 76 старонак, 1 дадатак, 64 крыніцы.

Ключавыя словы: ФАБУЛАТЫ І МЕМАРАТЫ, ВЫШЭЙШАЯ І НИЖЭЙШАЯ МІФАЛОГІЯ, ДУХІ ПРЫРОДЫ, ХАТНІЯ ДУХІ, КЛАСІФІКАЦЫЯ МІФАЛАГІЧНЫХ ПЕРСАНАЖАЎ.

Прадмет даследавання: персанажы беларускай і чэшскай міфалагічных сістэм.

Мэта даследавання: на аснове супастаўляльнага апісання і аналізу выявіць агульнае і адрознае ў сістэме міфалагічных персанажаў у беларускім і чэшскім фальклоры, а таксама ў міфалагічным бачанні беларусаў і чэхаў.

Актуальнасць даследавання: актуальнасць дыпломнай работы заключаецца ў кампаратывістычным даследаванні і ў суаднясенні тэкстаў мемаратаў і фабулатаў з канкрэтнымі міфалагічнымі істотамі, а таксама выяўленне выпадкаў, калі ў выніку змяшання міфалагічных назваў адбываецца прысваенне персанажам не ўласцівых ім функцый і характарыстык.

Навізна даследавання: навізна работы заключаецца ў супастаўленні беларускай і чэшскай фальклорна-міфалагічных традыцый, традыцый тых славян, што належаць да розных груп – усходняй і заходняй.

Вынікі даследавання: прааналізаваны асноўныя вобразы беларускай і чэшскай дэманалогіі (вадзянік/воднік, лесавік/дзіважэнка, дамавік/гаспадаржык). Удакладнены змест, маштаб і крытэрыі нацыянальнага пачатку ў беларускім і чэшскім фальклоры.

Галіна практычнага прымянення: матэрыялы і вынікі дадзенай працы могуць быць скарыстаныя для далейшых даследаванняў у галіне славянскай міфалогіі, а таксама для вывучэння міфапаэтычнай карціны свету беларусаў і чэхаў. Праца можа быць прадстаўлена і ў якасці дапаможніка па краязнаўстве.

РЕФЕРАТ

Лаховская Анна Витальевна Духи природы и домашние духи в белорусском и чешском фольклоре

Дипломная работа состоит из введения, двух глав, заключения, списка использованной литературы, приложения.

Объем: 76 страниц, 1 приложение, 64 источника.

Ключевые слова: ФАБУЛАТЫ И МЕМОРАТЫ, ВЫСШАЯ И НИЗШАЯ МИФОЛОГИЯ, ДУХИ ПРИРОДЫ, ДОМАШНИЕ ДУХИ, КЛАССИФИКАЦИЯ МИФОЛОГИЧЕСКИХ ПЕРСОНАЖЕЙ.

Предмет исследования: персонажи белорусской и чешской мифологических систем.

Цель исследования: на основе сопоставительного описания и анализа показать общее и различное в системе мифологических персонажей в белорусском и чешском фольклоре, а также в мифологическом видении белорусов и чехов.

Актуальность исследования: актуальность дипломной работы заключается в компаративистическом исследовании и в соотнесении текстов меморатов и фабулатов с конкретными мифологическими существами, а также выявление случаев, когда в результате смешения мифологических названий происходит присвоение персонажу не характерных для него функций и характеристик.

Новизна исследования: новизна работы заключается в сопоставлении белорусской и чешской фольклорно-мифологических традиций, традиций тех славян, которые принадлежат к разным группам – восточной и западной.

Итоги исследования: проанализированы основные персонажи белорусской и чешской демонологии (водяной/водник, леший/дивоженка, домовый/господаржик). Уточнены содержание, масштаб и критерии национального начала в белорусском и чешском фольклоре.

Область практического применения: материалы и результаты данной работы могут быть использованы для дальнейших исследований в области славянской мифологии, а также для изучения мифопоэтической картины мира белорусов и чехов. Работа может быть представлена и в качестве пособия по страноведению.

SUMMARY

Lakhovskaya Anna Vitalievna

The spirits of nature and home spirits in Belarusian and Czech folklore

Thesis consists of an introduction, two chapters, conclusion, references, annexes.

Volume: 76 pages, 1 appendice, 64 references.

Keywords: FABULATES AND MEMORATES, HIGHER AND LOWER MYTHOLOGY, NATURE SPIRITS, HOME SPIRITS, CLASSIFICATION OF MYTHOLOGICAL CHARACTERS.

Subject of research: the characters of Belarusian and Czech mythological systems.

Objective: on the basis of a comparative description and analysis show the similarities and differences in the system of mythological characters in the Belarusian and Czech folklore, showing the differences in mythological vision of Belarusians and Czechs as well.

Relevance of the research: relevance of the thesis is comparative analysis and correlations between memorative and fabulous analyse comparing to specific mythological creatures, as well as identifying cases of mythological names mixing that led to assigning non characteristic functions and characteristics to a certain character.

The novelty of the research: the novelty of this work is to compare Belarusian and Czech folklore and mythological traditions, the traditions of the Slavs, who belong to different groups - eastern and western.

Results of the research: performed analysis of the main characters of the Belarusian and Czech demonology (vadyanik/vodnik, lesavik/divozhenka, damavik/ gospodarzhik). Clarified the content, scope and criteria of national origin in the Belarusian and Czech folklore.

Practical application area: materials and results of this work can be used for further research in the field of Slavic mythology, as well as mythopoetic studying of the worldview of Belarusians and Czechs.